

КАКО И ДА НÈ НАРЕКУ НАШИТЕ СЕНЗИБИЛНИ СО ФАКТ Е ДЕКА ОВА Е РЕПУБ МАКЕДОНИЈА И ДЕКА ВО ЖИВЕАТ МАКЕДОНЦИ, А НЕ СКОПЈАНИ И ФИРО

 Господине Петров, дали сметате дека по доаѓањето на оваа Влада имаме некои позитивни резултати во водењето на дипломатијата во однос на претходната Влада и кои би биле тие?

ПЕТРОВ: Споредбата меѓу одредени влади во водењето на дипломатијата е прилично неблагодарна работа, бидејќи ако за нешто постои консензус во нашава држава тоа е консензусот околу некои витални прашања, како што е членството во Европската унија и во НАТО. Така, дипломатијата во целиот изминат период ја сфаќам како еден континуитет, без оглед на тоа што секоја влада сака на себе да си припише одредени постигнувања. Патот на Македонија кон евроинтеграциите почна во првата половина на 90-тите години, со јасната заложба на Собранието за пристапување и во Унијата и во Алијансата. Она што ја разликува оваа Влада од претходната не е манирот на водење дипломатија или некои поинакви или посебни контакти на надворешен план, туку тоа е ангажманот на средување на внатрешните состојби. Дипломатијата секогаш треба да се гледа како нераскинлив дел од внатрешната политика, а не како нешто посебно. Нашите домашни задачи, како што знаете, се реформите во повеќе сегменти во повеќе области. Нешто што во минатото претходните влади немаа сили, немаа знаење или можеби немаа интерес да го спроведуваат на начин како што се бараше од нас. Оваа Влада е решена тоа да го заврши, а потоа со таа завршена работа, што произлегува од националната програма за прилагодување на домашното

Зоран Петров е познат македонски новинар, кој од 1988 до 1999 година работи во дневниот весник "Нова Македонија". Од 1999 до 2006 година е шеф на Дирекцијата за аналитика во Агенцијата за разузнавање, од каде доаѓа на функцијата заменик-министер за надворешни работи на Република Македонија.

Разговорот го водеше:
Драги ИВАНОВСКИ

**ВААТ
СЕДИ,
ЛИКА
НЕА
МЦИ!**

кон европското законодавство кога говориме за ЕУ, или за Акциониот план за членство во НАТО, значи оној политички дел. Всушност, работите мора да се завршат така како што бара меѓународната заедница.

 Дали можеме да бидеме задоволни од степенот на развој на односите со соседните земји, чија стабилизација е еден од условите за почнување преговори за влез во ЕУ?

ПЕТРОВ: За љубов се потребни двајца, па така и за односи со некои соседни држави е потребна желба од двете страни. Можеме да бидеме задоволни од аспект на нашата волја за соработка, можеме да бидеме задоволни од нашата подготвеност и отвореност за дијалог и за решавање на сите спорни прашања кои постојат, но проблемот е што овие спорни прашања доаѓаат од другата страна. Имаме спорни прашања, имаме одредени проблеми, кои произлегуваат од различни интереси, било да се историски хипотеки, било да се одредени спорови

ПЕТРОВ: Не се согласувам со вашиот впечаток ниту, пак, сметам дека агресивноста, онака разбрана на дипломатски начин, не е квалитет на оваа Влада или на оваа гарнитура на дипломатија. Активностите се максимално засилени. Како што знаете, наскоро во Букурешт ќе се одржи Самит на НАТО, кој го нарекуваат самит на проширување. Во моментот наша стратешка цел е да добиеме покана за членство во Алијансата. Исто така, очекуваме кон крајот на оваа година да се добие позитивен извештај за спроведување на националната програма за асоцирање во ЕУ, и според наши проценки, тоа се реални очекувања, најдоцна до средината на идната година конечно да го добиеме тој датум за преговори. Сакам да ве уверам дека максимално сме ангажирани и за тоа ќе ви дадам конкретен пример. Претседателот на Владата на РМ, Никола Груевски, ги координира сите овие активности. Круна на нашите активности на ова поле треба да биде организирањето на безбедносниот форум на Евроатлантскиот партнерски совет, кој треба да се одржи во Охрид на 28 и 29 јуни оваа година.

меѓу црквите на двете држави, било да се од некои древни времиња, ексклузивитети за името итн. Верувам дека стабилниот од на Македонија кон внатрешната консолидација и кон приближувањето до меѓународните структури, пред сè, НАТО и ЕУ, полека ќе ги релаксира овие прашања. Прашањата околу правото на името на нашата држава, прашањето околу историското потекло на нашиот јазик, прашањето околу статусот на МПЦ, јасно е за кои соседи зборувам, се познати теми и прашања, и сите овие прашања полека ќе губат на важност. Тоа е предноста на Македонија, бидејќи тоа е наша стратешка насока.

 Во Бугарија и натаму постојат проблеми со регистрацијата на партијата на Македонците ОМО Илинден Пирин, со разни неприфатливи мерки на бугарските органи кои вршеле притисоци со повикување на разговор во полицијата на оние кои ги дале потписите според потребниот цензус од 5.000 потписи. Што правиме ние како држава за да укажеме на неприфатливоста на таквите постапки од страна на, сега веќе, една членка на ЕУ?

 Имаме впечаток дека нашата надворешна политика не спроведува поагресивен пристап во однос на обезбедувањето сојузници или нивно посебно активирање од функција на давање помош на Република Македонија за побрзо влегување во НАТО и во ЕУ, во однос на другите земји кои тоа веќе успеаја да го направат...

ПЕТРОВ: Ние како држава ќе го правиме она што ни го овозможува и нашиот Устав, она што ни го овозможуваат меѓународните документи и она што ни го овозможуваат нашите односи со таа држава. Бугарија е држава во чиј Устав не се спомнуваат малцинствата, таа е држава во која е забрането формирање етнички партии. Значи, Македонците во Бугарија се наоѓаат во еден процес како самите себе да се организираат

и да се дефинираат согласно законите на таа држава. Партијата ОМО Илинден Пирин направи еден многу успешен компромис, имав можност да го погледнам нивниот Статут, исклучително граѓански ориентиран, тоа е партија која е отворена за сите граѓани на Р Бугарија, но на сите им беше јасно дека сепак се работи за една партија на бугарски државјани кои имаат македонско национално чувство, и во таа насока државата Бугарија, нејзините органи, презедоа серија активности за да го оневозможат регистрирањето на партијата. Нивните аргументи се дека имало проблеми во делот на собирање потписи, цензусот беше 5.000, а луѓето собралe речиси 6.000. Меѓутоа, според образложението на власта и на судовите, работата одеше и до Врховен суд, голем дел од тие потписи биле фалсификувани и дека партијата практично не го исполнила цензусот. Вистината е малку поинаква. Веднаш по собирањето на потписите полициските органи на Бугарија ги викнале луѓето на сослушување, кое официјална Бугарија го објасни како проверка на потписите, а во практиката биле применувани мерки кои се спротивни на законот. Со бркање од работа, со губење на основните егзистенцијални права, губење стипендии итн. така што еден дел од луѓето се предомислиле, не можеле да го издржат притисокот. Од друга страна, пак, партијата ОМО Илинден Пирин, Здружението ОМО Илинден, Здружението на граѓани "Сонце", па и весникот "Народна волја" се обединети

брзо партијата ОМО Илинден Пирин ќе биде регистрирана. Тоа е мое лично убедување во кое никој не може да ме убеди.

За време на Вашата последна посета на Бугарија, Вие заедно со Вашиот бугарски колега положивте венци на гробот на Јане Сандански на Рожденскиот манастир и на софиските гробишта на гробовите на Ѓорче Петров и на Крсте Мисирков. За време на изборната кампања во нашава држава имаше една идеја на експремиерот Бучковски, Македонија и Бугарија заедно да го слават Илинденското востание со официјалните претставници на Бугарија. Од тогашната опозиција, која сега е на власт, оваа идеја беше жестоко отфрлена, особено со изјавата на Груевски кој рече дека не може Македонија, датуми кои се врзани типично за нејзиниот национален македонски идентитет, да ги слави заедно со соседна земја. Дали сега Вашето полагање венци со Вашиот бугарски колега е контра таквиот став или се работи за нешто друго?

ДИПЛОМАТИЈАТА СЕКОГАШ ТРЕБА ДА СЕ ГЛЕДА КАКО НЕРАСКИНЛИВ ДЕЛ ОД ВНАТРЕШНАТА ПОЛИТИКА.

ПРИБЛИЖУВАЊЕТО НА МАКЕДОНИЈА КОН НАТО И ЕУ ПОСТЕПЕНО ЌЕ ГИ РЕЛАТИВИЗИРА СПОРНИТЕ ПРАШАЊА СО СОСЕДНИТЕ ЗЕМЈИ.

НАВИСТИНА Е ТЕШКО ДА СЕ БИДЕ МАКЕДОНЕЦ ВО БУГАРИЈА!

ДАЈ БОЖЕ ДА ФОРМИРААТ ПАРТИЈА БУГАРИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА, ЗАТОА ШТО ТОГАШ ЌЕ ИМАМЕ ПОЛНО ПРАВО И МАКЕДОНЦИТЕ ВО БУГАРИЈА ДА ФОРМИРААТ ПАРТИЈА.

во заштитата и во одбраната на правата на Македонците во Р Бугарија. Во Советот на Европа и во Судот за човекови права веќе има неколку пресуди, пет на број, а во јуни оваа година се очекува повторно да се расправа во Советот на Европа за барањата на партијата ОМО Илинден Пирин за нејзина регистрација. Работата во Бугарија е прилично мачна. Навистина е тешко да се биде Македонец во Бугарија. Да почнеме со таа констатација. Особено можеби по малку и депримира што се работи за една нова членка на ЕУ, при што се очекуваат, да кажам условно, одредени европски реакции на овој план, но како што гледаме, засега не само што нема промени, туку се појавува и еден, според мене, негативен триумфализам кон Република Македонија, во смисла на укажување, еве вие доцните, вие не ги исполнувате условите за членство во ЕУ, а ние сме членки, па ќе видиме понатаму што ќе биде. Тоа е нормален процес, не може да се прават некои скокови. Но, во ЕУ постојат правила на однесување. Порано или подоцна тие ќе му бидат наметнати на нашиот сосед и убеден сум дека многу

ПЕТРОВ: Ќе морам да ве поправам, заеднички венец положивме на гробот на Јане Сандански, додека на софиските гробишта на гробот на Ѓорче Петров и на гробот на Крсте Мисирков бев сам, односно со делегација од нашата Амбасада и од нашето Министерство. Морам да појаснам, бидејќи во медиумите се пуштија многу дезинформации, дека првичната идеја беше јас да полагам венец на 22 април, за кога беа договорени и закажани чествувањата од страна на Македонците во Пиринска Македонија. Меѓутоа, заменик-министерот за надворешни работи на Бугарија изрази подготвеност тоа да го направиме заедно два дена подоцна, поради неговата презафатеност. Би било скандалозно да ја одбијам неговата покана, иако иницијативата беше од моја страна. Тоа се случи на 24 април, два дена по оној ден кога се одбележуваше, кога имаше полициски забрани, кога луѓето не можеа организирано да пристигнат до манастирот и кога им се кинела лентите од венците, каде што беше спомнато името Македонија. Значи, два

дена подоцна отидовме таму. Исто така, да кажам и дека во ноември 2002 година истото тоа го направија и покојниот претседател Трајковски и Прванов, на исто место положија заеднички венец и целта беше, претпоставувам, од бугарска страна да се покаже обид за добра волја, да се намалат тензиите. Она што беше битно е дека на неколку километри од Рожен во гратчето Мелник имав средба со претставници од ОМО Илинден Пирин, практично од сите македонски партии и здруженија во Бугарија. Јас сакав да се сретнам со нив и тоа беше првата посета на еден македонски функционер на јавно место во Пиринска Македонија. Ако јас не го направев тоа мислам дека ќе направев еден непатриотски гест, еден неморален гест и еден гест на предавство на напорите на тие луѓе.

Дали сметате дека Македонија може да си дозволи нејзините граѓани да бараат и да добиваат бугарски пасоши, претежно од егзистенцијални причини, а тоа подоцна во соседна Бугарија да се искористи за поинакви цели? Еве, на пример, националистичкиот лидер на ВМРО-БНД, Красимир Каракачанов, најави формирање на партија на Бугарите во Македонија, во која смета дека ќе влезат и наши граѓани кои добиле бугарски пасоши...

ПЕТРОВ: Прво, Бугарија има еден од најлибералните режими на давање државјанство. Според тоа како што сум информиран, многу од тие одредби се спротивни на меѓународната практика. Ретко каде ќе добиете државјанство само врз основа на изјава дека имате чувство на припадност на таа држава. Секаде постојат стандарди, како познавање јазик, место на живеење, потекло од таа држава. Тоа за Бугарија не важи, значи доволно е само да бидете државјанин на Р Македонија, плус и Македонец, и да кажете дека се чувствувате Бугарин, и добивате државјанство. Но, ако истото го направат припадници на други етнички заедници во Македонија, тогаш е малку потешко. Тоа е ексклузивно право на Македонците.

Официјалната бугарска политика кон Македонија има и јавен политички дел, но има еден помалку јавен. Она што го кажува Каракачанов и она што се кажува во бугарските историски институции е дека се работи за еден народ, дека Македонците всушност се неосвестени Бугари. И затоа досега во Македонија не се регистрираат политички партии на Бугарите. Има едно друштво за македонско бугарско пријателство. Нивната логика е дека не може да има малцинства меѓу ист народ, така што ова сега што го предлага Каракачанов, е нешто согласно со нашиот закон и е за поздравување. Дај Боже да формираат партија Бугарите во Македонија, затоа што тогаш ќе имаат полно право и Македонците во Бугарија да формираат партија. Па, ќе видиме дали таму има 5.000 или 30.000 Македонци или можеби се 300.000 како што беа во 1948 година. Мислам дека на овој план работите ќе дојдат кон смирување, затоа што сепак, без оглед на хипотеките на Бугарија кон Македонија, ова оптоварување е историско наследство итн. Во овој момент, со источниот сосед имаме многу релаксирани односи, и од овој агол на гледање сметам дека во иднина ќе преовладува тој прагматизам, таа рационалност, пред сè, на планот на економската соработка.

Кога зборуваме за потреси на овој план можеби такви повеќе би требало да очекуваме од Грција, каде во последно време, пред парламентарните избори, тие ја заоструваат политиката, со притисоците врз Македонија за промена на уставното име. Дел од тие активности со лобирањето на грчката дипломатија најдоа некаков израз и во документите на американскиот Конгрес, се

донесе резолуција каде во заграда беше спомнато неприфатливото име ФИРОМ, а сега има уште една резолуција во која се предлага да заборавиме на нашите историски состојби, на етничките граници на Македонија итн. Исто така, во разни форуми во ЕУ грчките претставници не престануваат да зборуваат дека Македонија треба да попусти...

ПЕТРОВ: Постојат две причини поради кои грчките активности на овој план се интензивирани оваа година. Едната е нивните претстојни избори, а другата е стравувањата од приближувањето на Македонија, односно стравувањето од поканата која Македонија треба да ја добие за членство во НАТО. Или попрецизно, очекувањето дека ќе ја добие. Постои дури еден натпревар меѓу политичките партии, меѓу дипломатите и меѓу нивните лоби групи во Америка, натпревар на кој начин, преку која форма, преку кој метод ќе успеат на мала врата во Конгресот да внесат нова резолуција, или да постават некој нов услов на преговарачката маса во Брисел. Но, јас би можел да парафразирам една позната поговорка, која му ја припишуваат на американскиот претседател Линколн: Вие можете да лажете една држава цело време, можете да го лажете

ДОКОЛУ ГРЦИЈА ЈА НАРУШИ ПРИВРЕМЕНАТА СПОГОДБА, МАКЕДОНИЈА КЕ ИМА СЛОБОДНО ПРАВО ВО ОН ДА БАРА БИЛАТЕРАЛНО ПРИЗНАВАЊЕ.

АКО РЕШЕНИЕТО ЗА КОСОВО СТАНЕ ИСКЛУЧОК, ПОСТОИ РЕАЛНА ОПАСНОСТ ИСКЛУЧОКОТ ДА СЕ ПОВТОРУВА!

ЗА ИМОТНИОТ СПОР МЕЃУ ЦРКОВНИТЕ ОПШТИНИ И МПЦ ВО АВСТРАЛИЈА, ДРЖАВАТА НЕ ТРЕБА ДА СЕ МЕША!

цел свет еден ден, ама не можете да го лажете цел свет цело време. Кога станува збор за Македонија, кога станува збор за тие небулзни, нелогични, да ги наречам нереални барања за наводниот сензибилитет на грчкиот народ кон неговата античка традиција стара 23 века и кон влечењето директни линии како потомци на Александар Македонски, па сè тоа ставање во некаков контекст 23 века подоцна со постоење на една држава која ним им го одзема ексклузивното право тие да го имаат името Македонија, иако нивната држава има друго име! На секоја лага еднаш ќе ѝ дојде крај. Сега се прават големи напори Македонија да биде исфрлена од групата земји кои ќе бидат поканети за членство во НАТО. Но, што правиме ако Македонија добие членство во НАТО? Тогаш ќе се применат други стратегии. И нашата стратешка преговарачка позиција ќе биде поинаква. Мора еден ден да добиеме покана за членство во ЕУ. Преговорите за името се билатерална работа меѓу Р Македонија и Р Грција, кои се одвиваат во Њујорк со посредство на господинот Нимиц. Секое наметнување, секое

излегување од оваа рамка, наметнување на некаква арбитража, поставувањето на спорот за името како услов за членство е спротивно на таа привремена спогодба која ја имаме потпишано со Грција. Затоа што доколку се наруши таа спогодба, Македонија ќе има слободно право во ОН да бара билатерално признавање.

Нашата понуда е двојната формула, нека нè нарекуваат нашите сензибилни соседи како сакаат, меѓутоа ние сме Република Македонија, и во Македонија живеат Македонци, не живеат ниту скопјани, ниту фиромци...

Едно друго прашање е актуелно на север, а тоа е прашањето за идниот статус на Косово. Се очекуваше дека многу брзо ќе се реши и преку форсирањето условна независност според планот на Ахтисари. Меѓутоа, по тврдиот став на руската дипломатија изгледа тоа нема така брзо да се реши. Нашата дипломатија по сè изгледа се затрча во укажувањето дека можеби ќе бидеме меѓу првите држави која ќе го признае Косово. Дали

стојуваше специјална комисија на ОН за да провери како се спроведува резолуцијата 1244. Она што е презентирано во јавноста како резултат на таа посета е генерално позитивно. Она што сега претстои е разгледување на тој извештај во ОН и носење нова резолуција до крајот на овој месец на Советот за безбедност, во која ќе бидат основите од првобитниот предлог, а тоа е дека нема да има поделба на Косово, дека се гарантираат дополнителни заштитни мерки за српските енклави во Косово и заштита на српските културно-историски споменици и она што е најважно дека ЕУ почнува со свој мандат во Косово. Статусот на Косово нема да биде исклучок, туку ќе биде единствена состојба, која ја решавале ОН, затоа што ако стане исклучок тогаш постои реална опасност исклучокот да се повторува. Сега се решава овој проблем и тој проблем практично се елиминира од негово реплицирање во други региони. Генерално сум оптимист, мојата проценка е дека до крајот на мај во Советот за безбедност ќе се изгласа нова резолуција за Косово.

Во програмата на новата Влада се посветува особено внимание на Македонците кои живеат во прекуокеанските и во европските земји. Се зборуваше за нивно вклучување во политичките процеси со тоа што промените во законот за политичките партии ќе им овозможат тие да гласаат. Но, во одделни средини кај Македонците во Австралија и во други земји постојат процеси кои делуваат негативно врз единството на македонската дијаспора. Тоа е тековниот спор на одредени цркви со МПЦ, со владиката Петар. Дали новата Влада презема некои активни мерки, контакти, со цел надминување на овие процеси а со оглед на потребата тие да бидат вклучени во процесите во самата држава? Бараме инвеститори, има многу Македонци кои веќе формирале свои бизнис групи, кои би можеле да дојдат во Македонија...

ПЕТРОВ: Во поглед на спорот околу црковните имоти во Австралија мислам дека би било штетно државата да се меша, бидејќи тука се работи за имотно-правни спорови меѓу локалните црковни општини и матицата Македонската православна црква. Тој спор е стар повеќе од 10 години. Точно е дека во австралиските судски лавиринти се потрошени многу пари за да се докаже титуларот на тоа, но сметам дека државата не смее да арбитража тука и дека е најдобро спорот да се заврши меѓу двете страни.

Сосема друго прашање е интересот на новата Влада околу вклучувањето на нашата дијаспора во внатрешните процеси на државата, како што се, гласањето, инвестирањето, поврзувањето на сите можни начини со матичната држава. Во програмата е предвидено нашите иселеници да гласаат, а она што може да претставува проблем тоа е од технички карактер. Новите биометриски пасоши сега веќе не можат да се издаваат во нашите мисии во странство.

Имав можност во јануари да одам во Канада и она што го забележав при средбата со Македонците во Торонто, каде што е најголемата македонска заедница, е дека меѓу нив постојат разлики. Но, тие разлики се должат на многу околности. Голем дел од тие Македонци, особено оние кои имаат најголеми бизниси и најголем углед заминале за Канада пред Втората светска војна, а дел од нашите иселеници е преселен непосредно по Втората светска војна, има нова генерација иселеници во Канада од 2000 година. Има една длабока социјална културна и историска разлика. Но, она што е важно, конкретно во Канада, е дека сепак преовладува онаа кохерентност, сепак она сврзно ткиво за Македонија, интересот за Македонија, тие се одлично организирани, интегрирани се во системот, има наш Македонец кој е член на Парламентот на Канада, има луѓе со македонско потекло кои се интегрирани во Владата на Канада и кои сите активно работат на проектот "Македонија 2020 година". Постои секогаш некоја нишка која ги обединува.

мислите дека тој процес на добивање условна независност е завршен и дека не може да дојде до некои нарушувања во смисла на промена на режимот во Србија, да дојдат радикалите, односно што ќе правиме ние доколку состојбите се радикализираат?

ПЕТРОВ: Прво, ние изјавивме дека РМ ќе го признае Косово, но не надвор од ОН. Постоеше и сè уште постои актуелна опција дека под притисок на Русија и на Кина нема да се донесе резолуција на ОН и Косово ќе пристапи кон билатерална комуникација и билатерално воспоставување односи со европските држави. Таа опција не е спомната. Спомната е опцијата дека доколку се спроведе секупната процедура, доколку се донесе нова резолуција на ОН за Косово и доколку Европската унија почне да ја спроведува својата мисија на Косово, во тој случај Македонија ќе го направи тоа затоа што има интерес да го направи. Пред неколку дена на Косово пре-